

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. IX. Agitur contra intemperantiam ac gulositatem Ecclesiasticorum,
quam illa sit pernitiosa, quamque ipsos eorumque statum dedeceat

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

Episcopus de Saluzzo, cujus verbis etiam concludo; *Bacci. l. 2. c. 3. vita ipsius.* Denarii illi non sunt Juvenalis, sed Episcopi de Saluzzo debentur hi filiis Episcopi, qui sunt pauperes non verò amicus, ac consanguineis Juvenalis. Nec audiebantur in ipsius Diocesi lamenta illa, quæ Alvarus Pelagius suo tempore scripsit audita fuisse à pauperibus: *Pupilli facti sumus absque Patre. Lib. 2. de plant. Eccl.*

Caput Nonum.

*Agitur contra intemperantiam ac gula-
tatem Ecclesiasticorum, quam illa sit
pernitiosa, quamque ipsos eo-
rumque statum dede-
cat.*

PLenæ sunt mysteriis epitheta illa, quæ Petrus Chrysologus *serm. 12.* jejunio tribuit, vocans illud, *Dei arcem, Christi castrum, murum Spiritus,* qui si vellet dicere, tunc Ecclesiam fore optimè munitam, dum in eadem reperitur sobrietas, ac frugalitas. Et, ut verum fatear, quis alius evertit templum Dei, civitatem sanctam, sacerdotium, Sacrificium, suppellectilem sacram, & quidquid ad verum Deum cultum spectat, nisi Nabuzardan? *4. Reg. 25. v. 1.* De quo scribit S. Isidorus; *Lib. 2. sent. cap. 4.*

Princeps coquorum muros Hierusalem evertit ;
 Erat Nabuzardan ille coquorum Caput , il-
 liusque figurâ exprimitur Gula, machina for-
 tissima, qua utitur tyrannus infernalis ad con-
 cutiendam, ac evertendâ Ecclesiam, per pro-
 prios suos ministros ; hocque videtur voluisse
 indicare S. Bernardus *serm. 59. de inter. domo.* hisce
 verbis: *Gula semper est in pugna, & in culpa,* imo
 etiam tam potentia, ac efficacia arma ipsius
 sunt, ut tyrannidem quodammodo exercent
 in totum universum, unde verissimè illam ap-
 pellavit S. Joannes Climachus, *Gradu 14. n. 24.*
quod sit, totius humani generis crudelis domi-
natrix: In terrestri paradiso suam erexit, con-
 stituitque primam suam mansionem, ac quasi
 palatium, dum unius pomi, alteriusve fructus
 dulcedine, primorum nostrorum parentum
 justitiam ac innocentiam extinxit origina-
 lem, nosque omnes posteros, miserè intoxica-
 vit. Insolens tantâ victoriâ Dæmon, post plu-
 rima secula volens dejicere, ac prosterne-
 re abstinentiam CHRISTI, iisdem omni-
 no armis in deserto contra illum usus est,
 securus quasi de triumpho: *Tetenderat*
Diabolus primum loqueum gula, dicens:
dic ut lapides isti panes fiant, dicit S. Am-
brosius; lib. 1. de Abel & Cain in cap. 5. sed de-
lusum se invenit in CHRISTO, non item

Q 4 sæpè

1151
 1152
 1153
 1154

sæpe fuit in ministris , contra quos , se-
 um ut obtineat intentum , laqueos tendit
 producitque in campum delictos carniu-
 ac exquisitarum cupediarym odores: Pro-
 vidit ergo hisce inconvenientiis ac pericu-
 lis , prudens mater Ecclesia salubribus de-
 cretis : Legimus in concilio Cameracen-
 anno 1569. celebrato , in decreto de
 & honestate Clericorum cap 2. hæc fuisse co-
 dinata : *Homini Ecclesiastico quacumque di-
 gnitate fulgeat , plus laudis affert frugalitas
 mensa , quam sumptus ; plus dedecoris , ex-
 situs apparatus , quam simplex . Sii cultus
 mensa , & convivii potius in gravitate , & sobri-
 etate , quam in pompa & deliciis . Similiter
 etiam ordinavit Eusebius Papa : Decret. 4 .
 portet moderatis epulis contentum esse sacer-
 tem , suosque convivias ad comedendum
 bibendum non urgere , quin potius sobrietas
 prabeat exemplum . S. Anselmus scribens super
 illud verbum Apostoli , *Non vinolentus* ,
*Tim. 3 . ait : Non sit vinolentus Sacerdos , sed
 bibat , ut ignoretur , an biberit . Sanctus Carolus
 expresso riguroso mandato prohibuit , ne
 Clerum assumerentur tales , vitio gulæ dedec-
 At. Eccl. Med. pag. 142 . Licet in antiqua leg-
 Sacerdotes continuo manducaverint immo-
 latorum carnes animalium , nihilominus
 tamen**

tamē voluit Deus ipsos esse sobrios, quod manifestè liquet ex justa ac rigorosa pœna, inflicta summi Sacerdotis Aaron duobus filiis Nadab, & Abiu, qui ob vini evaporationem, negligentes sanctum altaris ignem, dum in thuribula prophanum imponunt, ac incensum desuper, sæva morte, turbata ex superfluo vino mentis caliginem luerunt: *Levit. 10. v. 1.* dicit hoc manifestè S. Petrus Chrysologus; *Serm. 26. Peccatum illis suscitavit Ebrietas nam vini odor, odorē fugerat incensi: Ebrietas in alio crimen est, in sacerdote sacrilegium, quia alter animam suam necat vino, Sacerdos spiritum sanctitatis extinguit.* Hæc causa fuit rigorosi adeo præcepti à Deo lati, ac in eodem capitulo registrati: *Dixit quoque Dominus ad Aaron: vers. 9. vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filii tui, quando intratis in tabernaculū, ne moriamini.*

Quid non facit, quid non potest vitium gulæ, maximè si semel occupaverit, ac insiderit cor aliquod sacerdotale? Ita Deo renuntiant, ita redditus sacros prodigunt ac dilapidant, & plus dico, sæpius omnia vendunt, ut uno prandio abliguant. Vendidit Elau unà cum primogenitura Sacerdotium, quod illo tempore inseparabiliter erat annexum alteri, prout

Q

notat

1151

1152

1153

1154

1155

1156

1157

1158

1159

1160

1161

1162

1163

1164

1165

1166

1167

1168

1169

1170

1171

1172

1173

1174

1175

notat Doctor Angelicus, pro uno solo, idque
 vili edulio, ut propterea ab Apostolo merito
 profanus sit appellatus: *Heb. 11. v. 16. Profanus,*
ut Esau, qui propter unam escam vendidit pri-
mitivum suum, longè à Phano, id est temp'o Dei (ex-
 pōit Hugo Cardinalis,) *id est penitus irreligio-*
sus; & sapius, sed semper inutiliter, deplorant
suam gulositatem, eo quod mentē, ac obfusca-
tam habeant rationem, hincque non curant
quidquid spectat ad jus hæreditatis paternæ,
dummodo inordinato possint satisfacere ap-
petitui. Inter alias pessimas qualitates, quæ
Gulæ vitium habet annexas, una est, quod
quantum hominem inclinat ad peccatum,
tantum illum avertat ac alienet à virtute: O-
*neratus venter, dicit Chrysologus, *Serm. 26. de**
vitia cor deponit, premit mentem, ne superna
valeat sentire pietatem: Sed melius Propheta
Isaias, qui postquam capite quinto locutus
fuisse de quibusdam, qui toti somno dediti,
nihil aliud cogitant, quam de cibo & potu,
*statim subjungit, *versu 11. opus Domini non**
spicitis; super quæ verba scribit Carthusianus.
Id est, divino cultui non vacatis, neque Divini
officia frequentatis, quoniam Gula acediam co-
mitatur, & omnis boni negligentiam. Vinum
à spiritu sancto conjungitur cum Apostata,
quæ est separatio à DEO, per ebrietatem.

Vinum & mulieres apostatare faciunt, Eccl. 19. vers. 2. observatque S. Hieronymus super caput tertium Jeremiæ, quod omnes hæretes pro matre sua agnoscere debeant intemperantiam: Omnis hereticus habitat in Aquilone, & calorem fidei perdit: nulla hæresis nisi propter gulam ventremque constructur: Hinc est, quod quam primum sese Hebræi à Deo elongarunt, per cultum sacrilegum ac adorationem vituli aurei, jam plenis & ebriis præ continua crapula, ratio ac intellectu naufragium passi erant in continuis, sibi que invicem succedentibus crateris: Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere, dicit textus: Exod. 32. Non absque ratione ergo dixit Apostolus, Philipp. 3. vers. 19. Gulosos nullum aliud adorare numen, quam suum ventrem: Quorum DEUS venter est: dum illi consecrant omnes suas cogitationes, cunctas illi impendunt facultates, totamque pro eo consumunt substantiam; unde Tertullianus, Advers. Physich. cap. 16. pro confirmatione sententiæ Apostolicæ Divi Pauli, ironicè cuidam ex his parasitis dixit: DEUS tibi venter est, & pulmo templum, & aqualiculus altare, & sacerdos coquus, & sanctus Spiritus nidor, & condimentum chari-

Q6

charisma, & ructus Prophetia. Apud
 Agape in cacabis fervet, fides in culinis calat,
 spes in ferculis jacet. Quis nostrum non adve-
 tit abominabilem ac enormem injuriam, qui
 irrogamus Deo, qui tanta nobis praestitit
 beneficia, adeo nos exaltavit, dum eum in-
 troducimus in animam totam deditam
 temperantiae ac gulositati? An ignoras (cla-
 mat S. Basilius homil. de fide. jejun.) quem ho-
 spitio es accepturus? Nimirum illum qui
 tibi pollicitus est; Ego & pater veniemus,
 mansionem apud eum faciemus. Cur igitur
 prius recipis temulentiam, ac Domino in-
 sum pracludis? Cur permittis, ut hostis in-
 nimenta tua prius praeludat? Ideo indubitanter
 est axioma S. Bernardi: ep. 8. ubi crapulam
 rantis inter pocula senserit Christus, vinum
 dulciora super mel & favum menti propriae
 non dignatur.

Alibi diffusius latiusque disseruimus, ac in-
 culcavimus puritatem ac castitatem, vocatio-
 ni statimque nostro convenientem, quid autem
 directius illis opponitur, quam intemperan-
 tia in cibo ac potu? Saepius mentionem feci-
 mus, quamvis semper in diverso proposito
 conceptu, Filiorum Heli summi Sacerdotis, qui
 fuerint puniti, prout & alibi diximus, morte
 repentina, violenta, & aeterna, simulque

perpetuum stirps eorum fuerit privata summo sacerdotio, idque ideo, quia avida violentia rapuerant meliores carnes crudas, quæ in altari offerebantur: Observandum autem est, quod postquam sacer Textus insatiabilem illorum notasset, ac carpsisset voracitatem, statim subjungat: *I. Reg. 2. Dormiebant cum mulieribus, quæ observabant ad ostium tabernaculi;* ex quo clarè eruitur, gulam esse individuan lasciviæ sociam, & quod proinde Deus illam in suis ministris, non sinat impunitam. *Gen. 39.* Arduus sane, summèque periculosus fuit assultus ille fœminæ impudicæ in castitatem probi Josephi; ut autem triumphî relati causam exprimat Moyses, circumstantiam addit valde notabilem in illo describendo, postquam enim dixisset, quod industriâ operâque ipsius, plurimum prosperatus fuisset Dominus ipsius in bonis temporalibus, subjungit: *Nec quidquam aliud noverat, nisi panem quo vescebatur,* supra quæ verba ait Lippomanus: *Nihil ex cibis Domini sui cognovisse præter siccum panem, quo vescebatur,* quasi dicere voluisset Moyses: Quis in dubium auit mittere constantiam Joseph, in eludendis insidiis, ac impetu repellendo procacis lasciviæque mulieris, dum

Q 7

mu-

mucido pane famem sedavit, alimento sine luxurianti appetitui inconueniente? Quomodo ergo honestas nostra puritasque non erit exposita periculo, qui facie ad faciem, soli cum sola muliere, à nostra directione, ac spirituali instructione dependente, sapius agere debemus, si gula nihil subtrahamus, sed illi quidquid appetit, quidquid desiderat, concedamus? *Saturitas castitatem prodigit*, est axioma sancti Ambrosii, *serm. 33* experientia quotidiana authenticatum; idem quolib. dini hoc dedit epitheton Philo: *1. 8. agr. col. Pedissequa saturitatis.*

In convenientiæ, famæque imminutio, quas vitium hoc causat secularibus, motivum efficax debet esse ad illud fugiendum, detestandum. *Diabolus, qui manducantem contempserat Christum, & bibentem uelut hominem computarat, ubi jejunantem uidit, suscipitur Deum*, observat ingeniosè S. Petrus Chrysologus: *serm. 12.* Dum populariter uidet Ecclesiasticos sobrios, atque abstinentiæ deditos, in summa habet ipsos ueneratione; ubi contrarium, licet in aliis eluceant virtutibus, ac sint exemplares, si gulosos videant, gastrimargiæ ac ebrietati deditos, scandalizantur homines, non valentes percipere, quomodo licitum sit de redditibus

sacris

facris lauta instituere convivia, dum Apostolus dicat: *Qui altari servit, de altari debet vivere.* 1. Cor. 13. *Vivere, non luxuriari, glossatur S. Bernardus.* Jam vero à divina justitia, à Providentia non errante, hæc obligatio addita est, hoc onus impositum: *Quod superest, date pauperibus;* qua conscientia ergo totum possunt abligurire, ac consumere, cum de eo quod superest, cibari debeant pauperes? *Qui tam injustus* (inquit D. Ambrosius) *quam qui multorum alimenta, non suum usum, sed abundantiam & delicias facit comedens pretiosa, quod multi pauperes possent ex eo vivere?* Est doctrina sancti Ambrosii, relata à S. Antonino: P. 2. I. 6. c. 1. 3. Optimè fecit, secundum meam opinionem, Eminentissimus Cardinalis Baroni in ejus vita, singularis splendor, ac gloria nostræ congregationis, quod, cum medicus ordiasset jusculum fieri ex caponibus, ad ipsius corroborandum stomachum, à quo acerbissimos sæpe patiebatur spasmos, ordinationem revocaverit, suoque mandaverit œconomo, ne præpararet, addens se non adeo infirmum, ut putaret Medicus, quem & indiscretum nominabat, quod pro salute, ac sanitate unius hominici potionem talem præscripsisset, de
cujus

MSI

MSI
MSI

MSI